ఓ పసిపాప కథ

'ఏంరా వాసూ, నీ లెక్కలనోట్సు తియ్యి. ఎనిమిదో అభ్యాసంలో నాలుగూ, అయిదూ లెక్కలు చెయ్యమన్నాను. చేశావా? ఏవీ చూపించు.'

'చెయ్యలేదండీ.'

'ఏం, ఏ మొచ్చింది?'

'మా అమ్మ బజారు కెళ్ళిందండి. బయలుదేరే సరికే ఆలస్యమైపోయిందండి. వెళ్ళేసరికి కొట్టు కట్టేశారండి. తిరిగివచ్చేసరికి ఇంట్లో కిరెంటు లేదండి. ఎలక్ట్రిక్ ఆఫీసుకి వెడదామంటే, అంతా చీకటండీ. దారీ తెన్నూ తెలియలేదండి. తీరా వెళ్ళివచ్చేసరికి నేను నిద్రలో ఉన్నానటండి. అంత లేకనా అన్నానికే లేవలేదుగనుకండీ. మరి ఇంకా లెక్కలు...'

'ఓరి వెధవా ..అక్కడితో ఆ సోది ఆపు. ఇంటికి హోంవర్కు చెయ్యకపోడం తప్పు ఎవరిదంటావ్?

'నాదిమాత్రం కాదండి'

'అయితే నాదనా? ఓరి వెధవా...నీతో ఇలాకాదు మాటలేటరా, ఏదీ బెత్తం...

పెంకితనంగా జవాబుచెబుతున్న వాసుకళ్ళు భయంగా బాధపూరితంగా మారిపోయాయి. 'మాష్టారూ...ఇంకెప్పుడూ ఇలా చెయ్యనండి. మరెప్పుడూ ఇలా అబద్ధాలు చెప్పనండి...ఈసారికి కొట్టకండి' అంటూ కుడిచెయ్యి అడ్డుపెట్టేడు. బెత్తం పైకెత్తిన వెంకట్రామయ్యగారు అప్రయత్నంగా ఆ చెయ్యి — అరచెయ్యి వైపు చూశారు. హఠాత్తుగా ఆయనలోని అంతర్జ్ఞానం రగుల్కొంది. అంతర్దృష్టి మేలుకుంది. ఆయనకు కనిపించిందేమిటి? నాట్యం చేస్తున్నప్పుడు ఊగినలాగే చిన్ని అరచేయి. గాలిస్పర్శకు పులకించి పరవశించే అందమైన రేకుల తెల్లగులాబీపువ్వు. ఆయనకు వినిపించిందేమిటి? 'కొసరి కొసరి నాతో...సరసములాడకు...' అనే పల్లవిలోని రహస్యసందేశం గ్రహించిన రసజ్ఞమూర్తి రాధ రసికశిఖామణితో చేసిన రహస్య రాగాలాపన. భక్తుడు భగవంతుని కోరే అభ్యర్థన. మా జీవితాలతో ఆటలాడకని సామాన్యుడు సర్వేశ్వరునితో మర్మగర్భంగా ప్రార్థన.

వెంకట్రామయ్యగారి అరచేతిలోని బెత్తం జారిపోయింది. బరువైన

అవసరాల రామకృష్ణారావు

హృదయంతో ఆయన కుర్చీలో కూల బడ్డారు.

'ఇంత జరిగినకూడా ఇవాళ గాజో కొట్టడానికి ఎందుకు చెయ్యెత్తేను ?' తెలిసి తెలిసి మనుషులు నేరా లెందుకు చేస్తారు !'

ఈ ప్రశ్నకు జవాబు తెలియదు. ఆనాటికీ ఆ అమ్మాయికీ ఆమధ్య జరిగిన సంఘటన పూర్తిగా వించేనేగాని అసలా ప్రశ్న ఎందుకు పుట్టిందో తెలీదు !

* * *

'అదేమిటి, అంతలోనే మనసిల్లాని వయిపోయా ఏమిటి ?'

మెట్టెక్కి నెమ్మదిగా లోపలికి వస్తున్న పాపని చూసి తాత నవ్వుతూ అడిగాడు: ...కి వెళుతున్నపుడు మెట్ల మీదనుంచి ...గకుండా పాప ఒక్క సారిగా ... మీదనుంచి గెంతుతున్న పుడు తాత ... ప్రశ్న మరొకటడిగింది.

'అదేమిటి, అలా గెంతేశావ్? కాళ్ళు విరిగేను. ... . అయినా అలా ఒక్క సారి గట్టుమీంచి గెంతేస్తే మరి ఈ మెట్లెందుకు ?'

వీధిగేటు దాకా వెళ్ళిన పాప గిర్రున వెనక్కి తిరిగింది.

'మెట్లెందుకా, ఎందుకా, చెప్పనా?' అంటూ తాత దగ్గరగా వచ్చి:

'అవి ... ... కోసం ప్రత్యేకం. ... ఎక్కి దిగవలిసిన ఖర్మ మాకేం?' ... ఫక్కున నవ్వేసి ... ముక్కున ...పారిపోయింది. నవ్వుతున్న ప్పుడు మెట్ల ... తాతనోట్లో పళ్ళ యితే లేవుగాని కళ్ళు మిలమిలలాడేయి. పాప బడినుంచి వచ్చే వేళకు అవి మరింతగా మెరిశాయి. తల దించుకుని నెమ్మదిగా అడుగులో అడుగు వేసు కుంటూ ఒక్కొక్క మెట్టూ ఎక్కుతున్న పాపని చూడగానే తాత వయసుని ఎవ రిదిపెట్టి భాగించవలసివచ్చింది. తాత ప్రశ్నకి పాప ఏమోగాని జవాబు చెప్ప లేదు; తాత ఊరుకోనూ లేదు. నెమ్మదిగా దిగివచ్చి మెట్లమీద పాపని కూర్చున్నాడు.

'ఏమే, ... చేసే ... బోరసానిగా, ఆ మెట్లు నాకీ పాటిమీద అడగకు పెడితే కాలు విరక్కొడతాను. మాటాడవేం?'

తాత పాప కుడిచెయ్యి పట్టుకొని గట్టిగా కుదిపాడు. అది 'అమ్మా' అని ఒక్క అరుపు అరిచింది. అంతే, గదిలో ... తింటూ ... ... నాన్న. ... దగ్గర ... అన్న, జామి చెట్టు మీదున్న తమ్ముడూ, పెరట్లో మొక్కలకు నీరు పోస్తున్న అమ్మా అందరూ ఒక్కసారి అక్కడ ప్రత్యక్ష మయ్యారు. ఏమయిం దేమియిం దేమంటుం దంటూ.

పాప కుడిచేతి వేళ్ళు చూపించింది. బొటనవ్రేలు తప్ప తక్కిన నాలుగూ వడి... నాలి నల్లబడి ఉన్నాయి.

'అయ్యో ఏమయిందే నా తల్లీ ...

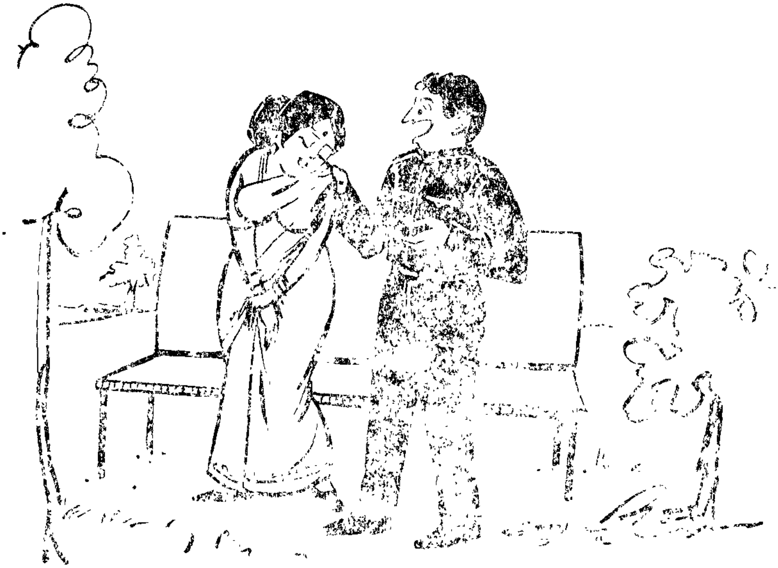

"చైనావాళ్ళను తరిమేశారని [illegible] [illegible] [illegible] !"

పాపని అమ్మ ఆప్యాయంగా ఎత్తుకొని గుండెలకి హత్తుకుంది.

'ఏమవుంది. ఎక్కడా కింద [illegible] ఉండకపోతే ఏమౌతుంది?' అన్నాడు నాన్న. అన్న ఇంత [illegible] చూశాడు. తాత [illegible] మాత్రం మిగిలాడు. తమ్ముడు పాప పుస్తకాలు లోపల పెట్టేడు. అమ్మ పాపచేతికి [illegible] పట్టువేసి [illegible] అంది:

'అయ్యో, అయ్యో చేతివేళ్ళు ఎలా కమిలిపోయాయో ... నువ్విలా స్కూలికి వెళ్ళేవ్, [illegible] ఏమైనా మా అమ్మా! [illegible] ఉండిపోయాయా ఏమిటి వెర్రి తల్లి.'

[illegible] బుగ్గమీద [illegible] కన్నీటి [illegible] పడుకుంది.

'[illegible] ప్రశ్నించి [illegible]? [illegible] తిరిగి పడు [illegible]. ఎలా [illegible] చేతికి గట్టిదెబ్బ తగిలింది.' నాన్న కేకలతో [illegible] అక్కడనుంచి [illegible] వెళ్ళిపోయారు. [illegible] కదల్లేదు. [illegible] చెప్ప [illegible] మరున్నాక [illegible] చెప్పింది.

వెంకట్రామయ్య [illegible] ఆవాళ [illegible] వెనక

ంచీ విశాలాసీ వ్రాయనేరదట. అదేమని
ిగితే ఆకి పెన్నులో సిరా అయి
యిందని చెప్పిందట 'ఇంటినుంచి
నులుదేరి వస్తున్నప్పుడు కలంలో
రా ఉందో లేదో చూసుకోడానికి ఒళ్ళె
సవా. పిళ్ళ మూసుకుపోయాయా!'
ఆ అమ్మాయిని బెంచీ ఎక్కించి ఆ
షయ షే ఇంకా ఉపన్యసిస్తుండగా
ట్రోతు నోటీ సేదో తెచ్చి యిచ్చాట్ట.
దేదో పిల్లలకి చదివి వినిపించి.
తకం పెద్దా పని పక్కజేబులో
పెన్ను తీసి ఎంత దులిపినా ఒక్కచుక్క
సిరా పడలేదట. ఎవర్నో కలం అడిగి
తకం పెట్టి పంపించేస్తుండగా పాప
డండట్టలేక అడిగేసిందట:

'ఇంటినుంచి బయలుదేరి వస్తు
న్నప్పుడు మీ కలంలో సిరా ఉందో లేదో
చూసుకోక పోయారటండీ, మేష్టారూ!'

అంతే, వెంకట్రామయ్యగారు అపర
నేత్రు డయిపోయారుట పాపని పెద్దగా
దా తిట్టడమేగాక కుడిచేతి అరచేయి
పైకి వ్రేలిముద్రలు తంగుమనేలాగ
గట్టిగా బల్లకేసి బాదేరట. పాపకి పాపం
టదాకా ఏడుపే ఆగలేదట. అదలా
చెప్పిందిట.

'ఒరే తమ్ముడూ నేనలా అడగడం
తప్పేనురా.'

తమ్ముడు జవాబు చెప్పేలోగా అందరూ
గిందీ వినడం, అక్కడికి వచ్చె
డం జరిగింది.

'అయ్యో నా తెలివి తెల్లారిపోనూ,
ఇంకా పిల్ల ఎక్కడేనా పడిందేమో నని
పెరటిలోనే ఉన్నాను నేను. ఆ కసాయి
వాడు చేసిన పనా యిది? ఇంత చిన్న
పిల్లని ఇంత పెద్ద దెబ్బ కొట్టడానికి
వాడికి చేతు లెలా వచ్చాయో! కాస్తలో
అయితే పిల్ల చచ్చిపోను - వీడి చేతులు
విరగ...'

అమ్మ మాటలు అలా ఎంతవరకు
వెళ్ళునో నాన్న అడ్డుకున్నాడు.

'ఆగాగే ... ఇంకా దానిమీదుంచు
మేష్టర్ని తిడుతూ ఉండకు. పిల్లకి చదువు
బాగానే వస్తుందీ!'

'ఓ ఇంతోటి చదువుపోరం చదవలే
రాకపోతే మానె లెండి. మరేం పరవా
లేదు పిల్ల నా కళ్ళముందు కులాసాగా
తిరుగాడుతూంటే అంతే చాలు. చేజేతులా
పిల్లల ప్రాణాలు తీసేస్తూఉంటే ఊరుకో
గలమటండీ ఈ విషయం ఏమిటో మీరు
స్వయంగా వెళ్ళి కనుక్కొస్తేనే గాని
నేను కుదురుగా ఉన్న గుమ్మమే దిగనియ్యను.
అనక నా పీక తీసేసినా సరే, అం!'

నాన్న ఏం జవాబు చెప్పనోగాని
అంతకుముందే అన్న అందుకున్నాడు.

'ఏమున్నా నాన్నా వీళ్ళ ప్రవర్తన మరీ
అమానుషంగా ఉంది. అమ్మ చెప్పినట్టు
దీని కేదో చేస్తేగాని లాభంలేదు. ఇవాళ
చెయ్యి విరకొట్టినవాడు రేపు బుర్ర
బద్దలుకొట్టడని నమ్మకం ఏమిటి?'

'అవును. నిజమే. చిన్నపిల్లలు తెలి

యెక తప్పులు చేస్తాడు. పెద్దవాళ్ళు తెలిసికూడా చేస్తే ఎలా?' అన్నాడు తాత.

'అదే నేను అనబోయేది. ఇంట్లో తప్పు చేస్తే మనమే పిల్లల్ని ఒళ్లు తెలియకుండా కొడతాం. చదువు చెప్పి మంచీ చెడ్డా విడమర్చి చెప్పే మేష్టరు ఆ మాత్రం భయం చెబితే అందులో తప్పేముంది?'

అని నాన్న మేష్టర్ని వెనకేసుకొస్తే తాత ఊరుకోలేకపోయాడు.

'అయితే? అందుకని ఒళ్ళూ పయీ తెలీకుండా పిల్లల్ని బావగొట్టుకుంటూరా? ఆ వెర్రికోపంలో చేతికొచ్చినట్టు బాదేస్తే తరవాత ఎవర్ని ఎవరు ఏడుసుకుని ఏం లాభం? ఇన్ని ప్రైకులు జరుగుతున్నాయి. ఇంతింత అల్లర్లు అవుతున్నాయి. ఈ కుర్రాళ్ళ క్రమశిక్షణారాహిత్యానికి తామే చాలావరకు కారణం మని ఈ మేష్టర్లు ఎందుకు గ్రహించరో? గ్రహించి ఎందుకు సరిదిద్దుకోరో...'

'అందుకే మనకి బుద్ధి చెప్పేవాళ్ళ అవసరం ఉందంటాను. ఏమైనా సరే దీనికి ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి నాన్నా!...'

'ఏమనండీ. మీరు రభస చేసినా పేరే గాని లాభంలేదు...'

నాన్న ఏమంటాడో నని అందరూ ఆయనవైపు చూశారు. అందరికన్న ఎక్కువ ఆతృత పొందడం ... అరటిన నాకే ఉండిపోయింది

'అలాగే మీ రందరూ చెప్పిన చెయ్యడానికి నాకేం అభ్యంతరం లే కాని ఒక్క షరతు' ఆఖరి మాట అందరి ఉత్సాహం చప్పబడిపోయిం నాన్న చెప్పకుపోయాడు:

'పిల్ల ఒంటిమీద ఎందుకు చెం వేయవలసివచ్చిందో వెంకట్రామం గార్ని తప్పకుండా నేను సంజాయి అడుగుతాను. అలా ఇలా కాదు హె ష్టరుద్వారా రాతమూలకంగా సమాధా పుచ్చుకుంటాను. అంతేకాదు, అవ మైతే డాక్టరు సర్టిఫికేటు పుచ్చు కోర్టుకి కూడా ఎక్కుతాను. అదొ ఒకటి; నా పిల్లని రేపట్నుంచి ఆ మేష్ట దగ్గిర చదువుకి పంపను.. ఈ దిమధ్య దానికి ఆరోక బడిలో సీటు ఇవ్వ కూడాను!'

నాన్న గంభీరమైన ప్రకటన అ తేలికగా తీసిపారేసింది.

'ఎంత సేపూ మీరు ఇంట్లో బయట పిల్లను! ఊళ్ళోవాళ్ళకి చెప్పడం తాతకాక పిల్లని బడి మానిపిం కుంటామా! ఎవరిమీదంటే మీ పంత నాకు బోధపడదు అడుగుతున్నా? పి ఒళ్ళోకే పంపరూ, బడిమాం ఈపా పరువులేక ఊరు మొత్తం కారకు కాదు కదిపూ యలు ము కానసనుకుంటే ఎగసిగంతే ఒక్కరిద్దు పసికడు రేపపాటికి రా గోడు. అ

ని కసిగందుని కసాయిశాలకి తోలు
ంటారుటండీ?'

నాన్న ఓడిపోలేదు; తన వాదాన్ని
నక్కి తీసుకోనూ లేదు.

'పిల్లల మనస్తత్వం గ్రహించలేని
ప్లల కబుర్లు ఇలాగే ఉంటాయి. పది
ందతో కలసి చదువుకోవా లనుంటే.
ంట్లో ఒకర్తే రాణివాసం చెయ్యాల
ంటో దాన్నే అడిగితే సరి: ఇంక
ళ్ళకి వెళ్ళి చదువుకోడమే నిశ్చయ
నప్పుడు దానికి చదువు చెప్పే గురువు
ంచ శ్రద్ధ తీసుకోడం దాని విద్యాభి
ద్ధికి ఎంతవరకు తోడ్పడుతుందో
లోచించండి. దానికి తగిలిన దెబ్బ
వాళో రేపో మానిపోతుంది. మానసిక
యంతూనా కొనగజేస్తే ఎంతవరకు
డుతుందో ఊహించండి. అబ్బాయి
ం యిష్టం.'

నాన్న అక్కణ్ణుంచి గబగబ నడిచి
ఫీసు గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

'దీన్నే అశక్తి మర్దనత్వ మూ
ంటారు!' అంది అమ్మ.

'మనమటుంచు మనమే ఆలోచించి
గిన ప్రతిక్రియ చేద్దామే అమ్మా'
న్నాడు అన్న. ఇంతలో వాళ్ళ డ్యాన్సు
ప్టరు నిర్మల అక్కడికి వచ్చి పాపను
లకరించింది.

'అదేం పాపా పడుకున్నావేం?'

అమ్మ జరిగిందంతా నిర్మలతో
చెప్పింది. అన్న ఇలా అంది:

'ఏం చెప్పమన్నారు నిర్మలగారూ,
ఒక్కొక్కొళ్ళ నిరంకుశత్వం అలా
నిర్విఘ్నంగా సాగిపోతూ ఉంటుంది.
అదేమని అడగడంకూడా తప్పట...
లేత లేత చేతులు, ముట్టుకుంటే
కందిపోయే వేళ్ళు, ఎంత దెబ్బకొట్టాడో
చూడండి.'

'అందుకు కాదు. నామనసు మరో
కందుకు దుఃఖపడుతోంది '

'ఏమిటది ?'

'ఇటవరకు ఒకసారి చెప్పేను మీకు.
మీ అమ్మాయి ప్రతిభ మీదగ్గిర పొగడ
కూడదు అందుకనే ఏదైనా పుట్టుకతో
రావా లన్నాను. ఏళ్ళతరబడి నేర్పితే
పట్టుబడని నాట్యకళ మీఅమ్మాయి నెలల్లో
నేర్చేసుకుంది భావ రాగ తాళాలు ఇంత
చిన్నపిల్ల ఇంత సుళువుగా ఒంట
బట్టించుకుందంటే అది ఏజన్మలో చేసిన
సాధనో అనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా హస్త
ముద్రలు పట్టడంలో మీ అమ్మాయి ఆరి
తేరింది. అంత సునాయాసంగా వేళ్ళు
తిప్పడం పాపకే చెల్లు. అలాంటిది ...'

నిర్మల ఆగిపోయింది...హఠాత్తుగా
అన్న ఉద్రేకంతో లేచాడు.

'అమ్మా. నేను వెంకట్రామయ్య
దగ్గిరకి వెళుతున్నాను. చేసిన పని ఏం
బాగుందో నలుగుర్లో పెట్టి ఈడ్చిస్తా.'

'ఆగరా బాబూ ... ఆలోచించి
చేద్దాంలే.'

'అటుకాదు ... నిర్మలగారూ వస్తేనే

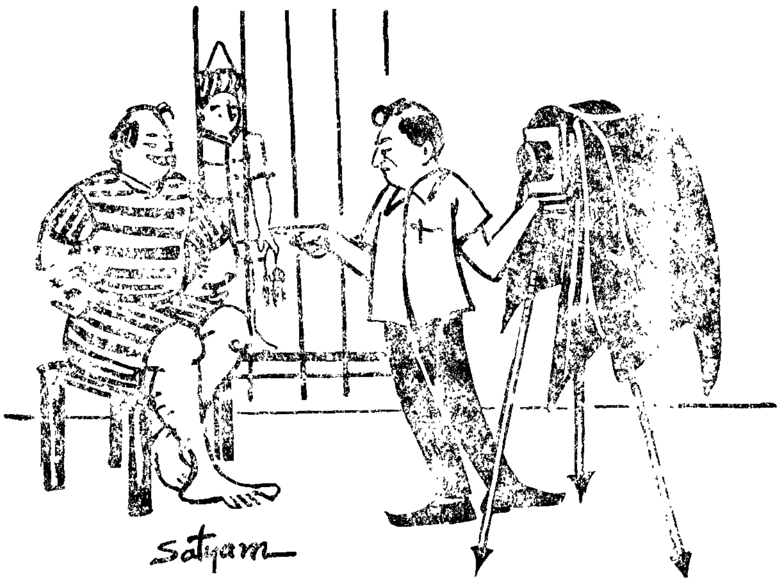

"సినిమాస్టారులా పళ్ళు కనపడేటట్టు నవ్వొద్దు. నువ్వు జైలు ఖైదువి. గంభీరంగా చూడు."

గాని నాకు జ్ఞాపకమే రాలేదు. ఇవాళ పదహారుకదూ ... ఇవాళ రాత్రి కళా నికేతన్ వారి డ్యాన్సుప్రోగ్రాం ఉంది టౌనుహాలులో ... ఆ డ్యాన్సు పార్టీలో మన పాపకూడా ఉంది.'

'ఉండదు మరేంటి. ముఖ్య అతిథి ఆ అమ్మాయే. అందులో పాట చేసే 'మధురానగరిలో' అన్న నృత్యం కోసమే మూడురోజులనుండీ [illegible].'

'అదే నే చెప్పేది ... ఇవాళ [illegible] ఎలాగా [illegible] వెయ్యలేమనగా... ఆ వెంకట్రామయ్యగారి ప్రత్యేకంగా ఆహ్వానించి [illegible] పెడతారేమ. '[illegible] [illegible] ఉంటే [illegible] తో [illegible]

తాను. అందమంటే తెలిసిన ప్రతి ప్రజా కరుడూ తొంగిచూసి పొంగిపోయే హస్త పద్మాన్ని నడిపించే కిరాతపు దెబ్బకి ప్రతి ప్రేక్షకుడికీ పరిచయం చేస్తాను – అక్కడికెళ్ళగానే ఉరికి బుద్ధి ఉందు – ఏమే అమ్మా?'

'అప్పుడైనా ఆ మాట దాచనే ఉంది' అంది అమ్మ

[illegible] [illegible] [illegible] ముందు ముందు [illegible] [illegible] కాలముంది. ఆ [illegible] [illegible] ఉందిరా 'పెద్దబ్బాయ్' అన్నారు [illegible]

'అంతా [illegible] [illegible] [illegible] పుడేది మాత్రం [illegible] [illegible].

'అదేం?'

'ఏమీలేదు. ఇవాళ ప్రోగ్రాం ఆదివారానికి మార్చబడింది. అప్పటికి గాని, మంత్రిగారికి తీరిక అవదట. అది చెప్పడానికే నేనువచ్చాను పోన్లెండి, ఇదికూడా మన మంచికే వచ్చింది. లేకపోతే ఇంత ఆరితేరిన పిల్లా స్టేజి ఎక్కకుండా అయేది. ఈ గాయం మానడానికి నాలుగైదు రోజులకంటె ఎక్కువ పట్టదను కుంటాను. చీము పట్టకుండా, సెప్టిక్ కాకుండా వెంటనే ఇంజెక్షన్ మాత్రం ఇప్పించండి... మళ్ళీ ఎల్లుండి వస్తాను.'

నిర్మల వెళ్ళిపోయింది.

'నిలుచున్న పాళాన్ని పిల్ల చెయ్యి అయితే విరిగిపోయింది గాని తప్పు చేసినవాళ్ళ దండించడానికి య్యావె ఆలోచనలూ, లక్ష అంతరాయాలూను! కానియ్యి దేనికైనా కాలం ఖర్మం కలిసి రావాలి...'

'మరే. మించిపోలేదు. ఇదివరిదాకా చూడకుండా నేను ఊరుకోదల్చుకోనూ లేదు... ఇలారా... కబురు' అమ్మచెవిలో అన్న ఏదో చెప్పేడు.

'ఏంటట్రా ఆ రహస్యం నాక్కూడా కొంచెం చెప్పకూడదూ?' అన్నాడు తాత.

అన్న తాత దగ్గరికి వెళ్ళి నెమ్మదిగా ఏదో చెప్పేడు.

'అలా చేయిస్తివా. పిడికే కాదు చేతివాటు తెలిసి. అన్నావాళ్ళందరికీ బుద్ధొస్తుంది' అన్నాడు తాత.

'వీళ్ళు మేష్టారిని ఏంచేద్దామనుకుంటున్నారే అక్కా?' అన్నాడు తమ్ముడు. ఆ ప్రశ్నకు జవాబులా పాప గుండె దడదడ కొట్టుకుంది. ఏమో ఎవరికి తెలుసు?

* * *

'కొసరి కొసరి నాతో సరసములాడకు, రజతాగ్రిమీది కృష్ణా' పాప డ్యాన్సు ప్రాక్టీసు చేస్తోంది. ఆ రోజునే కొంచెం ప్రేళ్ళు చెప్పినట్లు వింటున్నై. ఆ వాళకి మూడోరోజు డ్యాన్సు ప్రోగ్రాం. ఇంకా వేళ్ళు కదపొద్దని అమ్మ దెబ్బలాడి వెళ్ళింది. అయినా పాపకి ఓసారి సరిగ్గా కదుల్తాయో నొప్పెడతాయో బాగా కెరటాల్లా తిప్పి చూసుకోవాలనుంది. అందుకనే పెరట్లో గడ్డివాము చాటుకు పోయి అక్కడ ప్రాక్టీసు చేస్తోంది. గోడమీదనుంచి తమ్ముడు ఒక్కసారి కిందకి గెంతేడు.

'అబ్బ ఏం పన్లురా అది? ఏంటో అనుకుని హడలిపోయాను.'

'వెంకట్రామయ్య మేష్టారిని అన్నయ్యా వాళ్లూ ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నారో నాకు తెలిసిపోయిందిలే ఇందాక వాళ్ళు బాగ గంపెట్టుకింద మాటాడుకుంటూంటే కొమ్మమీంచి నేను విన్నానులే. నీకు చెప్పనా?'

'చెప్పరా దానికింత ఆలస్యం ఎందుకూ?'

'అమ్మా. ఎంతాశ; ఒకసారి నే

రంగుపెనసలిమ్మంటే అరిగిపోయావు కాని.'

'ఒకసారేం. ఏకంగా ఇచ్చేస్తాగా!'

'నిజంగా!? అయితే విను.'

తమ్ముడు చెప్పేడు చెప్పకపోయినా బాగుణ్ణు. అది మొదలు అమ్మన్నాడు సాయంకాలందాకా పాప మనసు మనసులో లేదు. పెనుతుఫానికి నునులేత ఆకు అల్లాడినట్టు పరాసుకి ఒంటిన భావాలతో [illegible] కెక్కించిన పరుగులతో పాపమనసు గిలగిల కొట్టుకుంది. విలవిల తన్నుకుంది.

ఆడి ఆడి అలసివచ్చి అమ్మ పెట్టిన వేడివేడి అన్నం కడుపులో పడగానే చుక్కల కన్నులు తెరిచేసరికే తన చక్కని కన్నులు మూతపడిపోయేవి. ఇక ఆ మత్తునిద్రలో ఆ ప్రాణం ఎక్కడెక్కడ విహరించేదో అమ్మ. పక్కమీద చుర్రు మనిపించేదాకా ఆ రెప్పలు విడేవి కావు. కాని ఆ రాత్రి అందరూ పడుకున్నా పాప మేలుకునే ఉంది. తనకి తోడుగా మేలుకొని ఉన్నవి సున్నాలా ఉన్నా ఉన్నానని వెలుగుతున్న జీరోవాల్టు బల్బూ, అటూ ఇటూ ఊగుతూ కాలచక్రం ముందుకి నడుస్తున్న గోడగడియారమూ.

వెంకట్రామయ్య మేష్టారిని అన్నయ్యా వాళ్ళూ ఏం చెయ్యదల్చుకున్నారో విన్నాక కొట్టమొదట పాప మనసు ఉత్సాహంతో ఉరకలు వేసింది.

'అవును ఆయన కాశిక్ష తినదే' అనిపించింది. ఆ వెర్రికేకలు విని మొదట్లో తను భయపడింది. ఆ పచ్చిదెబ్బలు చూసి తను అసహ్యించుకుంది. తనకే కాదు ఆ మేష్టారంటే ఎవరికీ యిష్టంలేదు. ఆ మేష్టారే కాదు, కొట్టే మేష్టార్లంటే ఎవరికీ ఎప్పుడూ యిష్టం ఉండదు. వీళ్ళవి తట్లు తేరిపోతాయి బుర్రలు బొప్పి కట్టిపోతాయి. ఇలా దెబ్బలు పట్టుకొని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ ఉంటే ఎముకలు విరిగిపోతాయా అన్నంత నొప్పి [illegible] పిల్లలు మొర్రోమని ఏడుస్తూ [illegible] పని బాధపడతారు. గొల్లున [illegible] పాఠాలు అంటే తెలుగూ, ఇ[illegible] లెక్కలూ, సైన్సూ, సోషల్ స్టడీస్ ఇవి కావా? వెంకిజెల్లలూ, సొంటి పిక్కలూ, తొడపాశాలూ, బెంచీ ఎక్కించడాలూ, గోడ కుర్చీలా యివేనా? ఇందుకేనా నెలనెలా పిల్లలు జీతాలు కట్టి మేష్టర్లని పోషిస్తున్నది?

అయితే వెంకట్రామయ్య మేష్టారు మొన్న ఈ మధ్య తప్ప. తన వంటి మీద ఎప్పుడూ దెబ్బ వెయ్యలేదు. పైగా తనంటే ప్రత్యేకమైన ఇష్టం కూడా. ఇంత కోపమున్న మేష్టారూ అందుకే [illegible] తనదేశ స్కూల్లో 'మధురా నగరిలో' డాన్సు చేయించి ఎన్నో విధాల మెచ్చుకున్నాడు. అందుకే ఆయన మొహం ఎంతో బాగుంది. 'ఈయన కొట్టడం మెచ్చుకోవడం రెండూ తెలు

సన్నమాట' అని మొట్టమొదట అని పించింది। అంతవరకూ బాగానే ఉంది. తను చెప్పిన న్యాయమైనమాటే తనకి తిరిగి చెప్పినప్పుడు అన్యాయంగా అసంద ర్భంగా అంతకోపం ఎందుకు రావాలి? పోనీ పెద్దవాళ్ళని అదేమని అడగడమే తప్పయితే నాలుగుమాటలూ అని ఊరుకోవచ్చు — నాలుగు వేళ్ళూ పట్టుకుని పచ్చడి చెయ్యాలా?

'ఆయనగారికి అంతే కావాలి' అను పాప మళ్ళీ కసిగా. లేకపోతే రోజులూ ఎంత బాధపడింది. ముకోలేకపోయేది. అన్నం నోట్లో పెట్టుకోలేకపోయేది. చేత్తో పట్టుకోలేకపోయేది. అన్నీ పాపం అమ్మ చేసిపెట్టింది కాని లేకపోతే ఏమయేది? న్యాయమైనమాట దేము డెరుగు. చెయ్యి ముడుచుకోడమే ఎంతో బాధగా ఉండేది. అమ్మ చెప్పినట్టు ఆ దెబ్బ మరికాస్త గట్టిగా తగిలి వేళ్ళలోని ఎము కలు విరిగిపోతే? అప్పుడు ఏమయ్యేది: ఏమయ్యేది?

'మేష్టారూ, మీ శిష్యులు పడుతున్న బాధ మీకు తెలిసిరావడం న్యాయమే' అనుకుంది మళ్ళీ పాప. నిజం చెప్ప వలసివస్తే ఈ నాలుగురోజుల్లోనూ తను ఒక్కక్షణమైనా బాధపడలేదు। ఆ చెయ్యి కట్టు విప్పేదాకా నాన్నకి తోచలేదు. ఆ వేళ్ళు నవడంచి ఉన్నట్టుండేదో కాని ఉండబట్టలేదు. ఆ వేళ్ళకి తీయిం చిన ఎక్స్‌రే ఫొటోగ్రాఫు చూసే దాకా అన్నయ్య ఆపటు రగ్గలేదు. న్యాయమైన మేష్టారు నిర్మల ఇత్యాది రోజుకి రెండుసార్లు కటుసంసి చేసినాని తీరలేదు. అమ్మ అభిమానంతో కూడిన అందోళనా, సేవా ఇక వర్ణించడానికే లేదు. ఆఖరికి అల్లరి పిడుగు అయిన ఆ తమ్ముడుకూడా 'వేళ్ళనొప్పి ఎలా ఉందే అక్కా?' అని కనుక్కోని క్షణం లేదు. ఇంతమంది ఇన్ని విధాల బాధపెట్టిన వాళ్ళని నిజానికి ఏం చేసినా తప్పులేదు।

పాప గోడగడియారం వైపు కంకేసి చూసింది. అది అటూ ఇటూ కొట్టు కుంటోంది. దాన్ని చూస్తుంటే పాప గుండె వేగం ఎక్కువైంది. తనుకూడా అదే స్థితిలో ఉందాయేం?

మేష్టారికి తగిన శిక్ష విధింపబడడమే తన కోరిక అయితే ఆ తృప్తితో హాయిగా నిండుగా తన రెండురోజులు నిద్ర పట్టలేదు? నిజంగా ఆయన బాధించడం తనకి అంతరాంతరాల్లో ఇష్టంలేదా? తన వాళ్ళు ఆయన్ని శిక్షించబోతున్నారన్న మాటకే తన మనసు ఎందుకిలా తపించింది?

పాపకి హఠాత్తుగా నాన్న చెప్పిన ఆప్పుడూడా, ఒకటి మొక్కల కథ జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఒక ఊళ్లో ... కని కొత్తగకం ... మొక్క ఒకటి తెచ్చి వేసుకున్నాడు. ... రూపంగా పెంచుతున్నాడు. ... ఒక ఆవు వచ్చి ఆ మొక్కని మేసేసింది.

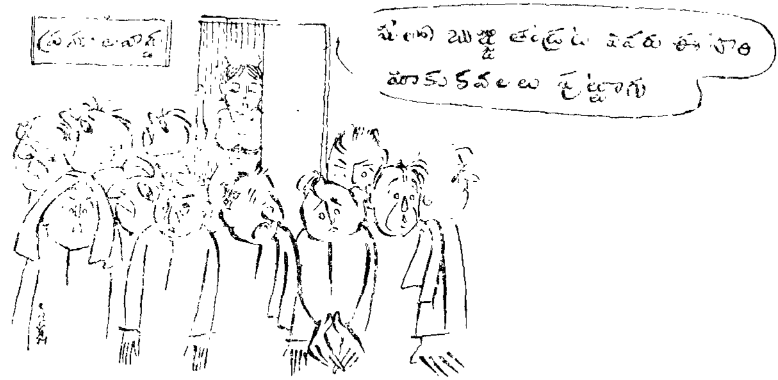

ఆ ఇంటివాళ్ళు ఆ ఆవుని చచ్చే దెబ్బలు కొట్టేరు. వాళ్ళ ఖర్మ ఆ ఆవు చచ్చిపోయింది. చచ్చిపోయిన ఆవు బతికించక చిగురించలేదు. పోయిన ఆవు బతికొచ్చిందా? లేదు. మరేం జరిగింది? తల్లిపాలు లేక ఆ ఆసామీలకు పిల్ల నెలల దూడ ఒకటి చచ్చిపోయింది!

ఇన్నిసార్లు వద్దనుకున్నా పాపకి ఆ కథే జ్ఞాపకం వచ్చింది. పరమయోగుల్ని, మహామహుల్ని నిలదీసిన ప్రశ్న పదేళ్ళ పాప మనసుని పిలిచింది. పగతో పగ చల్లారదా?

అన్నయ్య అమ్మతో అన్నమాటలు పాపకి వినిపించుతుంటోంది 'చూడమ్మా... ఇవి నాన్నతో చెప్పి ఆయన్ని ఒప్పించి పెళ్ళి నేను చేసుకోను. పాప పేళ్ళు మళ్ళీ మామూలుగా అయిపోయాయికదా. ఇక నిర్లక్ష్యం చేయటం నిన్న విషయము మూలా కాదు. నేనుకూడా చెప్పినట్లు చేశాను కోపగించక అర్ధాయుం ... నేను చెప్పిన కనుక్కొని ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తిచేశాను' వెంకట్రామయ్యగారి ఇల్లు కొత్తపేటలో చివరిది. రాత్రి తొమ్మిది దాటిందంటే ఆ ప్రాంత దాదా నిశ్శబ్దంగా ఉంటుంది. ఎవరూ పిలిచినా పలకరుగా. అయినా భార్యాకొడుకు కళ్ళు కనిపించని ఒంటరితనం. ఎప్పుడూ మూర్ఛరోగంతో పడుండే పన్నెండేళ్ళ కొడుకూ వీళ్ళిద్దరే ఆయనకి రక్ష. వీధి గుమ్మంలోంచి ఇంట్లోకి వెళ్ళటానికి ఓ పదైదు గజాల సందుండేది. ఏ తొమ్మిదిన్నరకో వెళ్ళి ఆయన వీధితలుపు గుద్దితే ఎవరో అనుకుని తీస్తారు. ఇద్దరు రౌడీలతో వెళ్ళి కొంచెం బలమైన చేపాటి కర్రతో కాళ్ళు ముణుకున్న గొంతు పిస్తినా, పదిరోజులపాటు మంచమ్మీద చెప్పుకుని పక్కమీద పడుంటాడు... ఎలా ఉందంటావ్?' 'ఏమో గాని ఇదంతా వింటూంటే నాకు భయంగా ఉందిరా పెద్దబ్బాయ్?' 'ఏమయినా ఇంత చెప్పినా పల్లాడితాను రాబట్టే

సొట్న నిన్నంత లోకువ కట్టేరు. పాపం పుణ్యం తెలియని పసిపిల్లల్ని బాధపెట్టే పాపాత్ముల్ని ఇలాగే జాలి అన్నది చంపుకుని వేటాడాలి. వారంరోజుల పాటు ఇంటిల్లిపాదీ వెర్రెత్తిపోయామే. అప్పుడే మరచిపోయావా? ముల్లుని ముల్లుతోనే తియ్యాలని చెప్పినదానివి నువ్వే కద! మరేం నిరుత్సాహ పరచకు. రేపురాత్రి సరిగ్గా తొమ్మిదీ పదీ మధ్య. అలాగేనా?'

'సరే నీ యిష్టం. చాలా జాగ్రత్తగా మాత్రం వ్యవహరించు.'

పాప గడియారంకేసి మళ్ళీ చూసింది. లోకం మరింత త్వరగా అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నట్టనిపించింది.

'రేపురాత్రి సరిగ్గా తొమ్మిదీ పదీ మధ్య' ఎంతసేపట్లో రావాలి? పాప గుండె మరింత వేగంతో కొట్టుకుంది. ఆ గడియారాన్ని చూడలేక లైటు ఆర్పేసింది. కళ్ళు మూసుకుంది. మనసులో చీకటి మరింత ఎక్కువైంది. దారీ తెన్నూ దొరకని ఆలోచనలతో పాప తల్లడిల్లిపోయింది.

పెద్దవాళ్లు చదివిన పత్రికలన్నీ చదువుతుంది. వాళ్ళతో సినిమాలు చూస్తుంది. ఇంట్లో అందరూ తనకు వినబడేలాగే వాదించుకుంటారు. వయసుకి పసిదైనా పాప మనసు పరువానికొచ్చింది. అందుకే పదే పదే బాధపడుతుంది.

తనకి నాలుగువేళ్లు నొప్పెడితే యింటిల్లిపాదీ కొట్టుకుపోయారు. వెంకట్రామయ్య మేష్టారి రెండు కాళ్ళూ విరిగితే!

మేష్టారిపెళ్ళాం సీతారత్నాన్ని పాప బాగా ఎరుగును. ఒకటి రెండుసార్లు మేష్టారు తాళాలు మరచిపోతే వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళిందికూడాను ఆ మధ్య రెణ్ణెల్లక్రితం మేష్టారు వారం రోజులు జ్వరంతో బాధపడితే తనూ పద్మా చూడ్డానికి వెళ్ళేరు. ఇంచుమించు ఆ రోజుల్లోనే సీతారత్నం ఒకసారి పాపా వాళ్ళ ఎదురింటికి వచ్చింది. ఆవిడకీ యీవిడకీ ఏదో చుట్టరికం ఉందట. నిన్న జాజిపువ్వులు కోసుకుందామని పందిరెక్కిన పాపకి వాళ్ళ మాటలు స్పష్టంగా వినిపించాయి.

'ఒక్క రెండ్రూపాయలుంటే యియ్యి వదినా...మళ్ళీ సద్దేస్తాను.'

'అదేమిటమ్మా అస్తమానూ నేనెక్కణ్ణుంచి తేనూ? మొన్న వారంలోనేగా పదీ పట్టుకెళ్ళావ్?'

'నిజమే. కాని ఏం చెయ్యను? రెక్కాడితేగాని డొక్కాడని సంసారం మాది. నీకు తెలియందేముంది. మీ అన్నయ్యేమో మూసిన కన్నెరగరు. ఒక రోజు కోరోజు జ్వరం ఎక్కువైపోతోంది...నిన్నరాత్రి మళ్ళీ రవణకి ఫిట్లు వచ్చాయి. ఇక మీ పెద్దమ్మగారి

సంగతి నీకు తెలిసిందేగదా! నీ దగ్గరికి రాక నా కింకేం రున్నారు వదినా!'

'దానికేంగాని—నేను మాత్రం ఎంతకని సహాయం చెయ్యగలనని! పోనీ స్కూలుకి కబురంపించి ముందునెలజీతంలో ఏమైనా తెప్పించుకోపోయారా?'

'అయ్యో రాత. పిల్లాడి జబ్బుకని కలవంతా ఇదివరకే వాడుకున్నారు కాద టమ్మా! ఇప్పుడు ఎన్నాళ్లు మానేస్తే అన్నాళ్ళూ జీతం నష్టమే!'

ప్రైవేట్లు ఏవో ఉన్నాయి అన్నారు కదూ?'

'ఓ గొప్ప ప్రైవేట్లే... మావాడి కీళ్ళు చూసి భయపడి ఇంటి కెవరూ రావడం మానేశారు. ఈయనే ఎలాగో లేని ఓపిక తెచ్చుకుని లేనితీరిక చేసు కుని స్కూల్ దాకా నడిచి వెళ్ళి చెప్పుకు వస్తున్నారు నేను పడ్డంటే విన్నారు కారు. చూశావ్ కాప్న, మనిషి ఎలా పాడైపోయారో... ఇంత జ్వరంతోనూ ప్రతీరోజూ స్కూలికి వెళ్ళిపోతాననిపేచీ. ఆయన లేచి వీధిలోకి వెడితేగాని ఒక్క రోజైనా ఈ సంసారం నడవదనుకో...'

సీతారత్నం కళ్లు తుడుచుకుని రెండురూపాయలూ అందుకుంది.

ఇలాంటి మనిషినేనా 'మన పేరు చెప్పుకుని పది రోజులపాటు పక్కమీద పడుకోబెట్టడం!'

'పిల్లేదు దీని సేవ చేసి తీరాలి' అను కుంది పాప. ఏపాటి చెయ్యాలో చాలా సేపు ఆలోచించిగాని నిర్ధారణకి రాలేదు. అలా వచ్చాక అట్టే సేపు మేలుకోలేదు.

* * *

'ఈ వారంరోజులూ స్కూలికి రాలేదేం పాపా?'

అన్నాడు వెంకట్రామయ్య ఆ రాత్రి వాళ్ళింటికి వచ్చిన పాపని చూసి; అలా అంటూ పాప కుడి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

'భగవంతుడు పరీక్షిస్తున్నకొద్దీ ఒక్కొక్కళ్ళబుద్ధి పదునెక్కుతుంది నాలాంటి వాళ్ళ బుద్ధి బండబారుతుంది ఆవాళ్ళ కేత తనుంపాకులాంటి ఈ ఒడి చేతిని బల్లకేసి బాదేను కదూ. పాపిష్ఠి వాణ్ణి తల్లీ నేను...ఇప్పుడు నొప్పి బాగా తగ్గిపోయిందికదూ పాపా? నొప్పి తగ్గినా నా మీద కోపం తగ్గి ఉండదు.. కదూ?'

పాప మాటాడలేదు. పక్కకి తిరిగి కళ్ళు తుడుచుకుంది. ఇంతలో సీతా రత్నం అక్కడికి వచ్చింది.

'ఇంత రాత్రివేళ బయలుదేరా వేమిటే అమ్మాయీ? ఈ వేళప్పుడి యింత మారుమూలకి మీ అమ్మగారు ఎలా రానిచ్చారూ?'

'సినిమాకని చెప్పి బయలేరానండి. ఒక పట్టాన మా అమ్మ ఒప్పుకోలేదు నంటపైగా ఏడ్చి పేచీ పెడితే సు నౌకర్నిచ్చి పంపింది. వాడు సినిమాలో, నేలలో ఉన్నాడు...నే నిలా వచ్చేశాను.'

'ఎందుకూ?' అన్నట్టు మేష్టారూ సీతారత్నం చూశారు. పాప తల వంచుకుని కూచుని తనలో మాటాడు కుంటున్నట్టు నెమ్మది నెమ్మదిగా ఒక్కొక్క ముక్కా పూర్తిగా చెప్పేసింది. ఏడుపు వణుకుతున్న కంఠంతో:

'అసలు అలా మిమ్మల్ని ఎదిరించడం తప్పు. ఇంతవరకు వస్తుందని నాకు తెలీదు. నన్ను క్షమించండి. ఇంకెప్పుడూ అలా జవాబు చెప్పను. ఇంక ఆలశ్యం చెయకండి. మిమ్మల్ని రక్షించుకుని నన్ను రక్షించండి.' అంటూంటే ఆమె కన్నీళ్ళు ఆగలేదు.

పాప తలెత్తి చూసేసరికి సీతారత్నం మొహం కనిపించింది. కృతజ్ఞతా భారంతో ఆమె కళ్ళు నిండి ఉన్నాయి. పాప మేష్టారి మొహం చూసింది. సర్వమూ కోల్పోయినట్టూ సర్వస్వమూ దొరికినట్టూ ఒకేసారి కనిపిస్తోంది ఆయన చూపుల్లో.

'పాపా ఇలా రా తల్లీ!' గద్గద కంఠంతో వెంకట్రామయ్యగారు రెండు చేతులూ జాచేరు. పాప దగ్గిరిగా వెళ్ళింది. కౌగలించుకుని కష్టంతో కన్నీళ్ళు ఆపుకున్నారు. పాపని పెరట్లోకి తీసుకెళ్ళేరు.

'సీతా లాంతరు పట్టుకురా! పూజా మందిరం తలుపు తియ్యి.' సీతారత్నం తలుపు తీసి లాంతరు చూపించింది. అదొక పాత బడిన చిన్న గది. బూజులతో భయంకరంగా ఉంది.

'ముందు దీన్ని శుభ్రం చెయ్యి.' సీతారత్నం తొందర తొందరగా గదంతా ఊడ్చింది. అందులో ఏ పటాలూ లేవు దేవుళ్ళని పెట్టుకునే నలుచదరపు ఎత్తైన పీఠం మాత్రం ఉంది.

'పాప... ఒకప్పుడు ఈ పీఠంమీద వెండి పూత పూసిన పెద్ద లక్ష్మి విగ్రహం ఉండేది నా చేత్తో నేను ప్రతి రోజూ పెరట్లోని పారిజాతపు పువ్వులు కోసి తెచ్చి పూజ చేసేవాణ్ణి. ఓ రోజు కో రోజు బీదరికం చుట్టబెట్టి నాలోని భక్తి భావం సన్నగిల్లింది. పూజలు మానేశాను. ఒకనాటి ఆర్థిక దుస్థితిలో ఈ విగ్రహమే అమ్ముకోవలసి వచ్చింది నిజంగా ఇంట్లోంచి లక్ష్మి నడిచి వెళ్ళిపోయిన ఆనాటినుంచే నా కష్టాలు ఎక్కువయ్యాయేమో? పాపా! ఈనాడు నీ రూపంలో మళ్ళీ లక్ష్మి నడిచి మా యింటికొచ్చింది. పవిత్ర పావనమూర్తి అయిన ఆ దేవికీ నీకూ తేడా ఏమిటి గనక! ఆ పీఠంమీద కూచో... నిన్ను కన్నీటితో అభిషేకిస్తాను. హృదయంతో పూజిస్తాను. ఆత్మతో ఆరాధిస్తాను. సీతారత్నం కన్నీరు తడుచుకుంది.

'ఏంటూ పెద్ద పెద్ద మాటలు? ఆ పిల్లకు ఏమైనా బోధపడిందనే? ఎప్పు

దసగా లింటో మం దింత పెరుగూ అన్నం పెట్టించేస్తుంది.

పాప ఏ మాత్రం అడ్డు పెట్టకుండా వాళ్ళింట్లో కడుపు నిండా అన్నం తింది.

వాళ్ళ ..తకు వో తనకి అర్థంకాలేదు. తనకి ..ని పెరుగంటే ఇష్టమనీ, అందులో ..గ ఉండే మరీ ఇష్టమనీ, అందులో అరటిపండు నంజుకోడం మరీ మరీ ఇష్టమనీ వాళ్ళ కెలా తెలుసో, తన కేం తెలుసు!

'మనుషుకి బుద్ధిచెప్పడానికి పట్టుదలలూ, ప్రతిజ్ఞలూ, కత్తులూ, కటారులూ కావాలా? వీళ్ళ వెర్రిగాని!' అనుకుంటూ సీతారత్నం తొమ్మిదిన్నరకి

తలుపు చప్పుడు కాగా విని ధైర్యంగా తలుపు తీసింది.

'వెంకట్రామయ్యగారా ఇక్కడ?' అంటూ చేతికర్ర కింద గట్టిగా కొట్టి పాప అన్నయ్య ప్రశ్నించాడు. 'ఉష్ - గొడవ చెయ్యకండి.' అంటూ సీతారత్నం వాళ్ళ నుగ్గుర్ని నెమ్మదిగా నడిపించుకొని వీధిగది కిటికీలోంచి లోపలికి చూపించింది. పాప అన్నయ్యకి నోట మాట రాలేదు: 'వ్రజవనితలు తను చేర వస్తే ఇక విడు విడు నా చేయి కృష్ణా.' పాప డ్యాన్సు చేస్తోంది. వెంకట్రామయ్య గారు తాళం వేస్తున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ వచ్చినవాళ్ళ రాక గమనించనంత తన్మయత్వంలో ఉన్నారు.

'రేపు పాప టౌనుహాలులో డ్యాన్సు చేస్తుందిటగా. ఆఖరిసారి గురువుగారి దగ్గర డ్యాన్సుచేసి ఆశీర్వాదం పొందుదామని వచ్చింది. అవసరమైతే పిలుస్తాను. ఈగ అంత ముఖ్యమా?' అంది సీతారత్నం.

'అంత ముఖ్య మేం లేదులెండి! ఆ ఘోరించనివ్వండి. మధ్యలో నాకేం?' వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ సీతారత్నం తలుపు వేసుకుంది.

* * *

వెంకట్రామయ్యగారు వాసుని దగ్గరకి పిలిచారు. వాడు భయంతో దగ్గరకి రాలేదు. వెంటనే వాడి దగ్గరకి వెళ్ళి, ఆప్యాయంగా తల నిమిరారు.

'హోంవర్కు చెయ్యకపోతే ఎవరికిరా నష్టం? రేపు తప్పకుండా చెయ్యేం?'

ఆయనకి ఆ రాత్రి పాపతో సంభాషణ మళ్ళీ జ్ఞాపకం వచ్చింది.

'పాపా, ఇంత రాత్రి నాకోసం వచ్చావు. నీ కేం కావలసినా ఇస్తాను చెప్పు.'

'మేష్టారూ! మీరంటే నాకు ఇష్టం. కాని అందరికీ భయం. మీరంటే నాకు యిష్టం కనుక మీరందరికీ భయం భయంగా ఉండడం నాకు బాగులేదు అందుకని ... ఎవర్నీ కొట్టకండి మేష్టారూ!'

ఆ పాప ఇప్పుడు లేదు. వాళ్ళనాన్న గారికి బదిలీ అయి ఎక్కడికో వెళ్ళి పోయింది. అయితే నేం, ఆ సంకీర్తనం ఉంది, 'కొసరి కొసరి నాతో సరసము లాడకు...' అనే సంప్రార్థనం ఉంది. సహృదయత సమ్మతమైన సందేశం ఉంది. తిరిగి తలుచుకుంటే ఒక్కొక్కప్పుడు వెంకట్రామయ్యకి చిత్రం అనిపిస్తుంది. కాని అయిదేళ్ళకే పరిపూర్ణులైన భక్తులు గల పవిత్ర భారతావనిలో ఏడేళ్ళ పసి పాప పరమార్థంకోసం పాకులాడ్డంలో ఆశ్చర్య మేముంది?